

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Expenduntur communionis casus, in quibus integritas confessionis non
est ex obligatione seruanda. 11

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

tem derinent, ne iterum prolatur. Tertium, postea Confessarius abolutionem penitentiam praestare; tamen si sciret aliquorum peccatorum mortalium expressum dolorem non habere, modò alicuius peccati dolorem habeat, quia cum ea peccata confiteantur tanquam materia voluntaria; si- cuti poterant ex Confessarii iudicio, absque graui culpa taceri, sic manifestari sine expresso dolore poterunt. Quae omnia falsa, & absurda sunt, & nullatenus admittenda.

9. Quoad secundam simulationem, quae est leuia peccata Confessario ordinario manifestare, aliis grauiora, dicendum est, id licitum esse vna, vel altera vice, vt probat vltus designandi, statim temporibus, Confessoris extraordinarij Religiosis. Etenim contingere potest, penitentem, praecipue foeminam; casu in peccatum carnis labentem graui pudore, & verecundia detineri, ne suum peccatum Confessario ordinario manifestet. Certè eo casu conuulerem, extraordinarium adiri, vt liberius, & apertius confiteretur, & ne periculo exponeretur subiciendo grauitatem peccati, aliquamque illius circumstantiam, Quapropter reprehensione digni sunt Confessarii, qui suos ordinarios penitentes aliena confessionalia aliquando aduentus oburgant.

10. At, si non semel, sed saepe peccata mortalia, in quae frequentiter incidit, alteri ab ordinario fatearis; affirmat Vi- ctor de confess. n. 196. & inclinat Syluest. verbo Confessio, n. 8. illicitum esse, & integritati confessionis obesse, ob hypocri- sim, & impedimentum, quod correctioni praestatur. Ceterum existimo, nullum esse peccatum, si peccata mortalia legiti- mo Confessori, & cum vero dolore, rectaque disposi- tione fatearis. Nam cum ille sit legitimus Confessarius, ad quem non est prohibitus accedere, nulla apparet in hoc accessu turpitudine. Quòd verò postea ad Confessariorum ordinarium accedas pro peccatorum venialium abolutione, ne bonam famam & opinionem apud illum amittas, in causa esse non potest alicuius graui culpa: siquidem non fictione virtutum, sed occultatione defectuum, quos manifestare non teneris, bonam famam, & opinionem retinere procura. Timendum verò tibi est, ne humanum honorem quarens, Confessarios in- cogitatos aduendo, salutem tuam animam amittas; vel, quia ipsi nesciunt tibi mederi; vel, quia tu ad illos accedis absque vero proposito emendationis. Atque ita sustinent Nauar. cap. 21. numer. 40. Suar. de penitent. disp. 22. sect. 1. numer. 13. Henric. lib. 5. de Sacram. c. 16. n. 6. Aegid. de Coninch. disp. 6. de penit. dub. 4. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 8. numer. 14.

PUNCTUM XI.

Expenduntur communiore casus, in quibus integritas confessionis non est ex obligatione seruanda.

1. Integritas confessionis omnium peccatorum, quaque materialis vocatur, non est de Sacramento essentia, sed de praecipuo: scilicet formali.
2. Ob physicam impotentiam licite omittitur integritas.
3. Item, ob impotentiam moralem, & qualis haec sit.
4. Non est omittenda integritas ob vitandum Confessarii malitiosum peccatum.
5. Si absque graui tuo incommodo damnum, tam temporale, quam spirituale Confessarii, vitare potes, teneris.
6. Qualiter possit peccatum manifestare, ex cuius manifestatione complex agnoscat? Plures censent se manifestare non posse.
7. Verius est posse, & debere.
8. Ob defectum iurisdictionis omittitur integritas, de quo infra.
9. An esse possit confessio formaliter integra, nullo declarato peccato in particulari? Negant aliqui.
10. Verius est oppositum.
11. Concedenda est necessario absolutio in predicto casu.
12. Signa contritionis exhibenda sunt in ordine ad abolutionem, & sic debent praesumi exhibita in articulo mortis.
13. An sub conditione expediatur, eam abolutionem ministrare.

1. Praemittendum est, integritatem confessionis consistentem in manifestatione omnium mortalium vni, eidemque Confessario, non esse de sacramenti substantia; sed solum ex praecipuo diuino, cuius obligatio cessat, cum commode seruari non potest. Aliud sacramentum, Penitentiae rectè institutum non esset: siquidem saepe ob impotentiam penitentis, non solum moralem, sed physicam, impossibilis est omnium peccatorum declaratio; idèque Trident. sess. 14. cap. 5. solum dixit, peccata, quae post diligentem inquisitionem, memoriae occurrerint, esse Confessario manifestanda:

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

quasi supponens, plurium obliuionem esse posse. Atque ita Doctores duplicem in confessione integritatem distinguunt aliam vocant materialem, in qua omnia peccata commissa ab vltima confessione manifestantur; aliam formalem, in qua manifestantur peccata, quae absque graui incommodo manifestari possunt, seu quae ex obligatione praecipui diuini manifestanda sunt. Haec formalis integritas, tum sacramenti effectui, tum eius valori semper necessaria est, siquidem illam omittens committit peccatum mortale, quocum Sacramenti valor, & effectus consistere non potest. Integritas verò materialis necessaria non est, neque ad valorem sacramenti, neque ad eius effectum, quippe sanctè, & iustè multoties omittitur. Et in his conueniunt Doctores, vt videre est apud Suarez disp. 23. in princ. Valq. quasi. 91. art. 2. de penitentia, dub. 2. Aegidius de Coninch. disp. 7. de penitent. dub. 1. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 8. num. 2. Difficultas ergo est in enumerandis casibus, in quibus absque integritate materiali facere possis confessionem materialiter integram; & effectum sacramenti recipere:

2. Primus est, ob physicam impotentiam, quae multipliciter contingit. Primò, si diligenti examinatione praemissa recordari non potes peccatorum omnium, quae commisit. Etenim eo casu satisfacis declarando, quae tibi memoriae occurrerint, vt satis colligitur ex Trident. sess. 14. c. 5. Quinimò, si in horum obliuione venialiter tantum culpabilis existis, non obinde integritas formalis confessionis laeditur, vt tanquam certum supponit Coninch. disp. 7. de penitent. dub. 9. numer. 7. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 8. numer. 5. Non enim ex veniali negligentia transgressio mortalis oriri potest. Secundo contingit, si ob impotentiam linguae, vel quia mutus es, vel balbutiens, vel alterius idiomatis, nequis omnia peccata explicare potes absoluti, explicaris iis, quae commode potes, vt notarunt Lopez in lib. moral. cap. 27. Henric. lib. 5. de Sacram. cap. 12. numer. 3. Layman. lib. 5. tract. 6. cap. 8. numer. 9. Tertio, si periculum adit è vita discedendi absque abolutione, si velis omnia peccata fateri; poteris aliquo, vel aliquibus explicatis, absoluti, postmodum, si superuixeris, reliqua manifestaturus. Sa. verbo, Absolutio, num. 9. Suar. disp. 23. sect. 1. num. 2. Layman. supra, num. 9. Quarto, si Sacerdos non possit, & tuam, & aliorum eodem periculo laborantium confessionem integram excipere, poteris & tibi, & aliis, audito vno, vel altero peccato, abolutionem impendere, vt dixit Tolet. libr. 3. c. 20. n. 5. Coninch. disp. 7. dub. 9. n. 74. Henric. lib. 5. c. 12. Layman. n. 10.

3. Secundus est, ob impotentiam moralem, quae censetur adesse, quoties absque graui incommodo confessioni extrinsecò vitae, honoris, & fortunatum proprio, nequis integram facere confessionem; quia cum integritas confessionis sit ex iure positio, non censetur graui iactura inueniente obligare; lex enim Christi lauaus est, & onus eius leue. Sic ex communi sententia tradunt Syluest. verbo, Confessio, i. q. 18. Sotus in 4. disp. 18. q. 2. art. 5. Suar. disp. 23. sect. 2. Coninch. disp. 7. dub. 9. n. 75. Layman. l. 5. sum. tract. 6. c. 8. n. 11. Id, quod dictum est de damno proprio, extendi debet ad alienum; quippe lege charitatis teneris proximum diligere, sicut te ipsum. Vnde, si ob vitandum proprium damnum integritatem confessionis omittere potes; poteris ob vitandum alienum. Atque ita docent Suar. Coninch. Layman. & alij.

4. Dices, inde inferri, integritatem confessionis esse omittendam, si timeas, Confessarium ex manifestatione tui delicti sumpturum occasionem peccandi: quia si ob vitandum damnum corporale tibi licet confessionis integritatem omittere; à fortiori ob vitandum spirituale damnum licebit. Et ita sustinet Suar. disp. 23. sect. 2. n. 2. & seqq. Coninch. disp. 7. dub. 9. n. 75. Moneat tamen & bene ij Doctores, non esse haec delicta facile de Confessario praesumenda.

Respondeo, negando sequelam. Est enim diuersa ratio damnis temporalis ac peccati: damnum namque temporale absque voluntate contingit, scilicet peccatum. Adde ob vitandum scandalum praecipua omittenda non esse, vt iustè probauit tract. de charit. disp. vlt. de scandalo, punct. 16.

5. Illud est certum, si absque graui incommodo vitare potes damnum, siue temporale, siue spirituale, alterum confessarium aduendo, vel aliquantulum confessionem differendo, sine dubio teneris: quia praecipuum diuinum de integritate confessionis seruandum est, quoties absque detrimento graui seruari potest, vt docuit Suar. disp. 23. sect. 2. n. 7. Aegid. de Coninch. n. 77. Dixi, aliquantulum confessionem differendo. Diu namque non teneris differre, maxime si peccato alio mortali graueris, quod potes absque praedicto periculo manifestare: quia graue damnum est, te fructu sacramenti diu esse priuatum. Suar. & Coninch. loc. alleg.

6. Hinc inferunt graues Doctores, te retinere posse peccatum, imò debere, ex cuius manifestatione necessario sacerdos complicitis noticiam de graui peccato est habiturus. Quia graue damnum complicitis euenit, bonam famam & estimationem apud confessarium amittendi, quam pluri aestimat, quam

M 3 medio

mediocrem diuitiarum copiam. Sic Innocent. & Hostienf. in cap. Omnis verusque sexus. De pœnitenti. & remissionib. Viguerius in sum. cap. 16. §. 4. n. 17. Nauarr. aliis relatis in cap. Consideret. de pœnitenti. dist. 5. num. 98. & in summ. capit. 7. num. 3. Armilla verbo Circumstantia. num. 11. Layman. ex parte libr. 5. sum. tract. 6. c. 8. num. 12. conc. 2. Sed in hac re supponendum est cum Suar. ubi supra. & disp. 34. sect. 2. in princ. & n. 13. Valq. quest. 91. artic. 2. dub. 3. num. 1. Nauarr. cap. 7. num. 5. Henriq. libr. 5. cap. 9. Petrus Nauarr. libr. 2. de vestitur. cap. 4. n. 263. Laymann. libr. 5. sum. tract. 6. c. 8. n. 12. te absque graui difficultate non posse alium Confessarium adire, cui peccati socius ignotus sit, neque posse aliquantulum confessionem differre, ex cuius dilatione spes manifestare posse peccatum absque complicitate infamatione. Deinde supponendum est, ex manifestatione peccati complicitis nullum aliud damnum sequi, præter prauum complicitis conceptum apud Confessarium: nam si prudenter timeres Confessarium inde sumpturum occasiorem complicitis malè tractandi, vel infamandi, aliudve graue damnum inferendi, certum est, vt ex supradictis constat, te debere illius peccatum celare, & solum manifestare posse, & debere quicquid necessarium fuerit ad prædictum damnum euitandum. His positis.

7. Verius est, te posse & debere integram confessionem facere tametsi complicitis fama grauius apud Confessarium lædatur. Sic S. Thom. in 4. dist. 16. quest. 3. art. 2. qq. 5. Paludan. dist. 17. quest. 2. Caier. verbo. Confessio, condit. 3. Valq. quest. 91. artic. 2. dub. 3. num. 13. Suar. disput. 34. sect. 2. num. 13. Egid. de Coninch. disput. 7. dub. 9. num. 89. Layman. ex parte loco citato. Petr. Nauarr. l. 2. c. 4. n. 275. & alij plures apud ipsos. Moueor primò: quia hæc fama, & bonæ opinionis amissio ex ipsa confessione integrè illi sacerdoti facta necessariò oritur, sicuti oritur propria fama, & æstimationis amissio ex eiusdem peccati manifestatione. At ob huiusmodi damnum proprium euitandum, quia confessioni est intrinsecum, nequis peccatum proprium celare: ergo nec celare potes ob damnum alienum vitandum. Tum quia huic damno socius criminis, cum peccatum commisit, se subiicit. Tum quia ad propriam famam tuendam strictius ius habes, quam ad tuendam alienam. At non obstante illo strictiore iure, obligatis peccatum proprium manifestare. Ergo obligati debes, tametsi alienum manifestetur. Secundò manifestare peccatum alterius non est intrinsecè malum; sed solum quando absque rationabili causa fit, sicuti notauit D. Thom. 2. 2. q. 73. artic. 2. & videtur decidi c. Hoc videtur. 2. 2. q. 5. & constat ex his quæ Deo dante dicemus tract. de vest. ubi gratia impediendi damni alteri impendens, & accipiendi consilij, vel auxilij, licet peccatum alterius aperire: sed in præsentia casu datur rationabilis causa, vt complicitis peccatum manifestetur. Ergo licita est manifestatio. Minorem probò: nam huius Sacramenti institutio est, vt quilibet sua peccata integrè iudicio confessionis subiciat: quam institutionem seruare, maioris considerationis esse videtur, quam fama proximi apud Confessarium. Deinde si propter consilium accipiendum licitum est pœnitenti, quando illo indiget, complicitis peccatum manifestare, vt multis relatis docet Valq. dicta questione 91. art. 2. dub. 3. num. 25. & 27. à fortiori licebit ob seruandam integritatem confessionis, & puritatem suæ institutionis: præcipue, cum plures utilitates ex tali manifestatione pœnitenti proueniant. Præter fructus sacramenti augetur ob humilitatem, & pydorem ex peccati manifestatione conceptum, iuuatur pœnitentis iterum reuincitur, liberatur sub onere iterum examinandi conscientiam; & subiciendi illud peccatum iudicio sacramentali, quod vt bene aduertit Suar. disp. 34. sect. 2. numer. 9. non leui est æstimatione dignum. Nam si obligatur pœnitens ad occultandam complicitis circumstantiam, obligabitur sæpe ad bis confitendum peccatum, semel sub aliqua ratione generali, & iterum sub aliqua speciali, verbi gratia, si deliquit cum sorore, tenebitur confitens Confessario agnoscens sororem, illicitum concubium manifestare; postmodum nacta occasione Confessarij ignoti, tenebitur impium incestum declarare. Hinc infertur, non solum posse, sed debere manifestare, tametsi complex cognoscatur: quia præceptum seruandi integritatem videtur, quoties seruari potest. Tertio probò. Reus, & testis legitime à Iudice interrogati de crimine tenentur illud fateri, tametsi socius criminis reueletur: quia Iudex potestatem habet inquirendi delictum, qualiter est. At Sacerdos in sacramentali foro potestatem habet cognoscendi, & iudicandi omnia delicta pœnitentis, sicuti sunt commissa. Ergo ipse non solum potest, sed etiam tenetur declarare. Et ex his fundamentum oppositæ sententiæ manet solum.

8. Tertius est ob defectum iurisdictionis in Sacerdote ratione reservationis, vel ob nimiam Prælati occupationem, de quo infra, cum de casuum reservatione fuerit sermo.

9. Superest questio, an dari possit confessio formaliter integræ, tametsi nullum peccatum in particulari expresseris: læpè enim contingit, moribundum ita esse sensibus destitutum, vt nullum peccatum in particulari explicare possit: signa tamen contritionis adhibet, vel adhibuit. Dubij ergo est, an hæc do-

lois significatio censetur legitima confessio, vt possit ei absolutio impendi: Negat Causus s. p. relectionis, de pœnit. fol. 118. §. At imbrando. Sorus in 4. dist. 18. quest. 2. art. 5. Nauarr. c. 26. n. 27. & 28. Moueor, quia ad absolutiorem præcedere debet causa cogniti: siquidem nemo absolutionem dicere potest causa incognita: absolutio autem est sententia, vt colligitur ex Trident. sess. 14. cap. 5. Sed ex eo, quod signa contritionis exhibeas, & confessionem petas, nullam tuorum peccatorum notitiam præbes: solum enim declaras, te peccatorem esse: quod omnibus hominibus est commune, & ante eam confessionem Sacerdoti notum. Ergo, &c.

10. Nihilominus contraria sententia, scilicet, prædictum pœnitentem signa contritionis præsentem Sacerdote, imò coabsente exhibentem in ordine ad absolutionem obtinendam sufficienter dispositum esse, vt absolutionis beneficium in præsentia conferatur, docent post alios antiquiores, Henriq. libr. 6. cap. 10. n. 7. Suar. disp. 23. sect. 1. n. 5. Valq. quest. 91. art. 1. dub. 1. n. 3. Valent. tom. 4. disp. 7. quest. 11. punct. 1. Tolet. libr. 3. cap. 8. n. 2. Coninch. disp. 7. dub. 10. concl. 1. & 2. Layman. libr. 5. sum. tract. 6. cap. 8. num. 4. Bonac. plures referens disp. 5. de Sacram. quest. 5. sect. 2. punct. 2. §. 4. difficult. 4. num. 7. & deciditur expresse in Concil. Carthag. III. can. 34. & Concil. Carthag. IV. can. 76. & Consil. Araucan. l. cap. 12. & à Leone I. episc. ad Theodor. quæ referuntur in cap. 15. qui pœnitentiam 26. q. 6. & c. Agnominus, eadem causa, & quest. & c. Multiplex, de pœnitenti. dist. 1. Quæ omnia de Pœnitentiæ Sacramento loquuntur, vt manifestè probant Valq. Suar. Egid. & Layman. locis allegatis. Ratio verò est, quia per illam contritionis exhibitionem, & tacitam absolutionis petitionem præbes Sacerdoti tuorum peccatorum specialem notitiam. Nam, esto ipse antea cognosceret, te peccatorem esse; non tamen cognoscebat, te id cognoscere, & clauibus Ecclesiæ subicere. Quod verò solum in genere, & non in specie, & sigillatim ea confessio fiat, in causa non est, quominus legitime non fiat, sicuti esset confessio peccati, quod credis commississe: nec tamen recordaris, an veniale, vel mortale fuerit, vel in qua materia. Confessio namque specifica, & numerica peccatorum, non ex necessitate sacramenti, sed præcepti diuini habetur, quod stante extrema necessitate obligare non potest.

Notanter dixi, etiam si signa exhibeantur, Sacerdote absente: nam esto in absentia Sacerdotis confessio fieri non possit, vt videtur definitum à Clement. VIII. illo mori proprio, edito anno 1603. si tamen præsentem Sacerdote aliqui testes adfuerint, qui de signis contritionis testimonium ferant, censetur, ea testificatio esse pœnitentis confessio, sicuti est confessio per Interpretem facta. Sic Valq. Suar. Laym. Egid. supra.

11. Quinimò eo casu non solum absolutionem posse, sed necessariò concedi debere, docuerunt optimè Suar. Valq. & Egid. supra, cum ex declaratione Clement. VIII. relata ab Egid. dicto dub. 10. circa finem. Tum, quia negari non potest, esse probabilissimum absolutionem impendi posse: posita autem hac potestate, inique Sacerdos, & contra charitatem pœnitenti absolutionem denegaret, quippe ob talem denegationem fortè damnabitur, qui tamen absolutione concessa salutem consequeretur.

12. Dixi, deinde signa contritionis exhibenda esse in ordine ad absolutionem obtinendam; 3 aliis rationem confessionis habere non possunt, quæ necessariò absolutioni est prærequisita, sicuti dixit Suar. disp. 23. sect. 1. n. 15. Layman. l. 5. sum. tract. 6. c. 8. n. 4. Quoties autem in periculo mortis præuolunt exhibentur, censeri debent in ordine ad absolutionem obtinendam exhibita esse: credendum enim est, quemlibet fidelem velle in eo articulo sibi prouideri de remedio ita salutari, & necessario: sicuti notatur Zambran. de pœnitenti. c. 4. dub. 2. sect. 4. Chapeauilla de modo manifestandi Sacram. c. 3. q. 10. & 11. Laym. libr. 5. sum. tract. 6. cap. 8. n. 4.

13. Ad extremum, Suar. dicta sect. n. 12. aduertit, Sacerdotem sic absolutionem debere subintellecta hac conditione absolvere, si possunt, vel si est materia sufficiens: quia hac apposta conditione vitatur omnis irreuerentia, quæ sacramento contingere potest. Sed rectius Valq. q. 91. artic. 2. dub. 1. n. 39. existimat, superuacaneam esse illius conditionis appositionem: nam esto non sit contra substantiam Sacramenti; est tamen contra illius debitum vsum, qui expostulat Sacramentum ministrari absolute, nulla conditione inersposita, nisi fortè prudens dubium sit de eius valore. At in præsentia casu nemò rationabiliter dubitare potest de valore sacramenti contra prædicta decreta, & communem sententiam. Ergo indebitè absolutio sub conditione ministrabitur.

PUNCTVM XII.

Qualiter confessio inualida sit, & repetenda:

1. Ex parte pœnitentis est inualida, & repetenda si malitia, vel ignorantia crassa peccatum mortale omittatur, vel absque dolore manifestetur.
2. Ex obliuione pœnitentiæ iniuncta nulla est obligatio.

3. Quali